



**МОНІТОРИНГ ТА КОНТРОЛЬ ВИКОНАННЯ БІРЖОВИХ ДОГОВОРІВ
ЗА НАПРЯМКОМ «НЕОБРОБЛЕНА ДЕРЕВИНА ТА ПИЛОМАТЕРІАЛИ»
НА ТОВАРНІЙ БІРЖІ ТОВ «УКРАЇНСЬКА УНІВЕРСАЛЬНА БІРЖА» у 2021-2023р.**

Основними завданнями моніторингу є:

- ▶ **систематична робота з учасниками ринку над підвищенням рівня виконання біржових угод та/або біржових договорів;**
- ▶ **оперативне вирішення питань, пов'язаних із виконанням угод та/або біржових договорів;**
- ▶ **створення ефективних та прозорих механізмів виконання учасниками торгів своїх зобов'язань.**

До набрання чинності закону України «Про товарні біржі» (липень 2021 року) жодна з бірж або інших платформ (у тому числі ДП «Прозорро.Продажі»), на яких здійснювалась торгівля деревиною, не забезпечувала функціонування процесу моніторингу.



Етапи проведення контролю та фіксації порушень учасників торгів деревиною

1. Виявлення порушення



2. Робота агента з учасниками торгів (сторонами біржового договору)



3. Перевірка обставин, що призвели до порушення, та формування агентського звіту



4. Перевірка та аналіз агентського звіту



5. Формування розширеного звіту



6. Формування пропозицій по застосуванню санкцій



7. Прийняття рішення про застосування санкцій



8. Повідомлення НКЦПФР про застосування санкцій



Процес моніторингу та види порушень:

Процес моніторингу складається з **двох основних частин**:

1. **Превентивні заходи**, направлені на заохочення учасників торгів виконувати свої зобов'язання, в т.ч. попередження учасників, як захід впливу.
2. **Заходи з контролю та фіксації порушень** виконання зобов'язань, що є підставою для накладення санкцій.

Основні види порушень:

- ▶ **не укладення договору** купівлі-продажу за результатами біржових торгів в порядку, визначеному Регламентом;
- ▶ **невиконання/неналежне виконання своїх зобов'язань** за договором (з розрахунків та/або поставки товару; із приймання-передачі товару на умовах, зазначених у договорі;
- ▶ **здійснення поставки товару в іншому об'ємі (перевиконання більше 10%),** за іншою ціною, **за іншими характеристиками** товару, ніж ті, які були визначені за результатами біржових торгів та зафіксовані у договорі купівлі-продажу;
- ▶ **ненадання/несвоєчасне надання Біржі/агенту інформації** щодо стану виконання зобов'язань по біржовим договорам.



Види санкцій

Фінансові санкції:

- ▶ штраф;
- ▶ утримання гарантійного внеску/частини гарантійного внеску (за вирахуванням біржового збору Біржі).

Дисциплінарні санкції:

- ▶ призупинення допуску учасника торгів до участі у біржових торгах на певний термін, а саме:
- ▶ до учасника, зобов'язання перед яким були порушені;
- ▶ до учасників – продавців окремого регіону (області);
- ▶ до участі у біржових торгах за напрямком Біржі «Необроблена деревина та пиломатеріали»
- ▶ припинення членства на Біржі;
- ▶ інші санкції, що відповідають принципам їх застосування.



Значення моніторингу для розвитку ринку деревини:

- ▶ моніторинг порушень та контроль за виконанням зобов'язань сторонами біржових угод та/або біржових договорів **знижує кількість порушень зобов'язань за такими угодами/договорами та робить ринок більш прозорим та підвищує рівень довіри учасників торгів;**
- ▶ покращує рівень дисципліни виконання учасниками торгів своїх зобов'язань, тим самим **знижуючи ризик дефолту учасників;**
- ▶ **знижує вірогідність виникнення системного кредитного ризику на ринку деревини,** оскільки через зменшення кількості дефолтів за біржовими договорами, відсоток учасників, які отримують значні збитки через невиконання їхнім контрагентом зобов'язань за біржовим договором, знижується;
- ▶ дозволяє здійснювати **ефективне планування діяльності** як продавцям, так і покупцям деревини;
- ▶ завдяки моніторингу та інформованості про невиконання біржових договорів, такі договори виключаються із розрахунку цінових індикативів ринку, тим самим забезпечуючи **реальне відображення вартості деревини** та динаміку її зміни.



2021 р.: розвиток системи моніторингу та контролю виконання біржових договорів:

- ▶ розроблений бізнес-процес системи моніторингу;
- ▶ налагоджена співпраця з ДП «ЛІАЦ» – адміністратором ЄДСЕОД;
- ▶ проведена робота по інтеграції та обміну інформацією між ЕТС біржі та ЄДСЕОД;
- ▶ можливість фіксувати всі порушення, пов'язані з невиконанням/неналежним виконанням біржового договору в частині поставки деревини;
- ▶ проведення превентивних заходів моніторингу з учасниками торгів по зобов'язанням щодо укладення та виконання біржового договору;
- ▶ **рівень загального виконання біржових договорів по УУБ у 2021р. – 56%**



2022 р.: розвиток системи моніторингу та контролю виконання біржових договорів:

- ▶ сформовано штат фахівців;
- ▶ залучено агентів в регіонах;
- ▶ активна профілактична робота з учасниками ринку;
- ▶ винесення попереджень по незначним порушенням;
- ▶ повністю опрацьовані всі неукладені та невиконані договори з відсотком виконання нижче 50%;
- ▶ розроблено та впроваджено систему часткової автоматизації блока моніторингу в торговій системі;
- ▶ **рівень загального виконання біржових договорів по УУБ у 2022р. зріс на 11,12% та склав – 67,12%**



1 кв. 2023 р.: розвиток системи моніторингу та контролю виконання біржових договорів:

- ▶ продовжено активну профілактичну роботу з учасниками ринку;
- ▶ налагоджена взаємодія та співпраця з ДП «Ліси України»;
- ▶ повністю опрацьовані всі неукладені та невиконані договори з відсотком виконання нижче 50%, всі договори з перевиконанням об'єму більше 10%;
- ▶ удосконалення системи автоматизації моніторингу в ЕТС;
- ▶ розробка системи «Платіж проти поставки», що дозволить контролювати виконання (оплати та відвантаження згідно укладених графіків поставок) всіх біржових договорів за напрямком «Необроблена деревина та пиломатеріали»;
- ▶ **рівень загального виконання біржових договорів по УУБ у 1 кв. 2023р. зріс на 12,06% та склав – 79,18%**



Загальні результати моніторингу виконання біржових договорів станом на 01.04.2023р.:

Застосовано 332 санкції.

Винесено 575 попереджень.

Проведена систематична робота **дозволила збільшити загальний відсоток виконання біржових договорів станом на 01.04.2023 року на 23,18% в порівнянні з 2021 роком до 79,18%.**



Плани:

Збільшення загального відсотка виконання договорів

у 2023 році **до 90%.**

Дякую за увагу!

